

Eigarskapsmelding

Kinn kommune

1.	Innleiing	3
2.	Formål med eigarskapen	4
2.1	Kategoriar og vurderingskriterium	4
2.1.1	Finansielle investeringar	5
2.1.2	Strategiske og politiske investeringar	5
2.1.3	Samfunnsøkonomiske investeringar	5
2.1.4	Effektivisering av tenesteproduksjonen	5
2.1.5	Næringspolitikk	5
2.1.6	Andre investeringar	5
2.2	Vurdering av klassifisering og tiltak for eigarskap	6
3.	Oversikt over eigarskap og utval	7
3.1	Oversikt over eigarskap	7
4.	Prinsipp for god eigarstyring	8
4.1	Utøving av godt og aktivt eigarskap	8
4.2	Kommunen sine prinsipp for god eigarstyring	8
4.2.1	Etablering og avvikling av selskap	8
4.2.2	Selskapsspesifikk eigarstrategi	9
4.2.3	Honorering av utsendingar til styre og eigarorgan	9
4.2.4	Mål og resultatkrav til selskapa	9
4.2.5	Openheit knytt til eigarskapa	9
4.2.6	Samfunnsansvar og etikk	10
4.2.7	Internkontroll	10
4.2.8	Dokumentasjon	10
5.	Utøving av eigarskapen	11
5.1	Generelt	11
5.1.1	Opplæring av representantar	11
5.1.2	Styrerepresentant	11
5.1.3	Habilitetsvurdering av styrerepresentantar	12
5.1.4	Tilsyn og kontroll	12
5.2	Eigarstyring i Kinn kommune	12
5.2.1	Kommunestyret	12
5.2.2	Eigarorgana	13
5.2.3	Formannskapet	13
5.2.4	Utsending til eigarorgana	13
5.2.5	Val av styremedlemmer	13
5.2.6	Kommunedirektøren	14
5.3	Oppfølging av selskapa	14
5.3.1	Eigarmelding	14
5.3.2	Eigarmøte og kontaktmøte	14
5.3.3	Enkeltrapportering	15

1. Innleiing

Melding om eigarskap er oppdatert i 2026 med bakgrunn i strategi første gang utarbeidd i 2019. Den vil vere eit styringsverktøy som skal bidra til at kommunen har ein aktiv og systematisk politisk og administrativ oppfølging av eigarskap.

Med melding om eigarskap ønsker kommunen å seie noko om forventingar basert på nærare definerte formål og mål med eigarskapet til kvart enkelt selskap.

Kommunelova § 26 – *«Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Eierskapsmeldingen skal inneholde*

- a. kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- b. en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter om kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i*
- c. kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.»*

2. Formål med eigarskapen

2.1 Kategoriar og vurderingskriterium

Kommunen har ulike formål og mål for å opprette eit selskap eller gå inn i ei etablert selskapsordning. Dette har også følger for korleis eigarstyringa skal innrettast. Det er hensiktsmessig å kategorisere formålet med eigarskapen i enkelte hovudkategoriar. Formålet kan avleiast frå selskapet sin formålsparagraf. Formålet definerer kva oppgåver som skal ivaretakast og fastset den ytre ramma for selskapet si verksemd.

Ein eller fleire av dei seks kategoriane som tabellen under viser bør leggest til grunn for utforming av formål og motiv for dei selskapa som kommunen eig eller er medeigar i.

Tabell 1: Oversikt kategoriar

Formålet med å opprette eit selskap eller gå inn i ei etablert selskapsordning skal gå fram av saksframlegget for kommunen sitt vedtak.

Kommunalt eigarskap og rolla som medstiftar skal vurderast opp mot følgjande kriterium:

- Engasjement i selskapa bør ha ein samfunnsnyttig funksjon
- Kommunen kan organisere delar av den kommunale/interkommunale aktiviteten som selskap dersom dette er tilbørleg og i samsvar med aktuelle strategiar.
- Kommunen bør ikkje gå inn i selskap som har reine forretningsmessige mål.

2.1.1 Finansielle investeringar

Eigarskapen i desse selskapa har som mål å oppnå marknadsmessig avkastning på eigenkapitalen. Dette gjelde selskap som i hovedsak er forretningsmessig orientert og ikkje utfører kommunale oppgåver.

2.1.2 Strategiske og politiske investeringar

Innanfor kategorien «Strategiske og politiske investeringar» definerast vi dei selskap som kommunen er engasjert i av politiske orsakar, og der selskapet sitt formål vanskeleg kan gjennomførast utan politiske prioriteringar og engasjement.

2.1.3 Samfunnsøkonomiske investeringar

Selskap blir rekna som gjennomføringsorgan for samfunnsmessige oppgåver og kommunen som eigar ikkje stiller krav til avkastning. Selskap innan denne kategorien må også rekne med at det vert stilt krav frå eigar, samt forventningar om ei effektiv drift med god utnytting av selskapet sine ressursar.

2.1.4 Effektivisering av tenesteproduksjonen

Kategorien «Effektivisering av tenesteproduksjonen» gjeld investeringar der omorganisering til selskap i samarbeid med andre kommunar vil gi meir effektiv tenesteproduksjon og betre forvaltning.

2.1.5 Næringspolitikk

Kategorien «Næringspolitikk» gjeld selskap som er etablert med formål å utvikle og sikre arbeidsplassar i regionen.

2.1.6 Andre investeringar

Investeringar som ikkje kan klassifiserast i dei andre gruppene klassifiserast som andre investeringar.

Tabell: Vurderingskriterium pr. kategori

Kategori	Vurderingskriterium
Finansielle investeringar	<ul style="list-style-type: none"> • Lønnsame / gir avkastning på EK • Moglegheiter for økonomisk utbytte • Holde tilbake overskot / kapitalinnskot (utvikle) • Avgrensing av kommunen sin økonomiske risiko • Selskap som er forretningsmessig orientert • Utfører ikkje kommunale oppgåver
Strategiske og politiske investeringar	<ul style="list-style-type: none"> • Selskap der motivet er samfunnsnyttig og strategisk posisjonering av kommunen og/eller regionen • Finansiell avkastning er ikkje eit sjølvstendig fokus
Samfunnsøkonomiske investeringar	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalisere samfunnsmessig nytte • Løse oppgåver som ikkje vil eller bør bli løyst av private • Det kan også være oppgåver der det er «naturleg monopol» • Offentlig engasjement og styring i oppgaveløsinga • Lågare avkastningskrav til investert kapital, men effektiv drift med god utnytting av selskapet sine ressursar
Effektivisering av tenesteproduksjonen	<ul style="list-style-type: none"> • Organisering som eige selskap vil gi meir effektiv tenesteproduksjon og betre forvaltning, gjerne i samarbeid med andre
Næringspolitikk	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere og behalde arbeidsplassar og kompetanse i regionen
Andre investeringar	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringar som ikkje passar inn i andre grupper • Eigarskap som kommunen ikkje kan avhende per dags dato, men som ein ønskjer å avhende på sikt.

2.2 Vurdering av klassifisering og tiltak for eigarskap

Kinn kommune bør periodisk evaluere om selskapa sin aktivitet, økonomi, føremål mv. er i samsvar med definerte vurderingskriterium for dei ulike gruppene. Kommunen vil vurdere eigarskapen sin i dei tilfelle der formålet med selskapet er blitt endra.

I slike tilfelle kan omorganisering, sal eller avvikling av selskapet vere alternative tiltak, jf. figur 1.

Figur 1: Vurdering av tiltak for eigarskapa

3. Oversikt over eigarskap og utval

3.1 Oversikt over eigarskap

Kinn kommune forvaltar store verdier mellom anna ved å vere eigar av kommunale føretak, og medeigar i interkommunale samarbeid, interkommunale selskap og aksjeselskap.

Kommunen har totalt eigarskap i 26 aksjeselskap, 8 interkommunale selskap, 4 kommunale føretak. Av aksjeselskapa er to heileigd av kommunen, dei andre er eigde enten i lag med kommunar eller privat, eller ein kombinasjon av dette.

Tabellen under gir ei oversikt over eigarskapa der selskapsform, kommunen si investering, eigardel, verksemd og klassifisering er presentert.

Tabell: Oversikt selskapa

Eigarskapsoversikt for Kinn kommune Sist oppdatert: 18.02.2026						
Nr.	Selskap	Selskaps-form	Invester- ing	Eigar-del	Verksemd	Klassifisering
1	Sogn og Fjordane Energi AS	Aksjeselskap	-	4,64 %	Kraftproduksjon	Finansielle investeringar
2	Sogn og Fjordane Holding AS	Aksjeselskap	3 834 904	6,60 %	Holdingselskap	Finansielle investeringar
3	Firda Billag AS	Aksjeselskap	1 447 000	14,47 %	Transport	Finansielle investeringar
4	Firdavegen 1 AS	Aksjeselskap	364 000	6,25 %	Eigedom	Andre investeringar
5	Kystvegen Måløy - Florø AS	Aksjeselskap	480 000	36,00 %	Samferdsle	Strategiske og politiske investeringar
6	Kystvegen Ålesund - Bergen	Aksjeselskap	-	-	Samferdsle	Strategiske og politiske investeringar
7	Aksello AS	Aksjeselskap	200 000	11,43 %	Næringsutvikling	Næringspolitikk
8	Grovastøylen AS	Aksjeselskap	200 000	16,70 %	Idrettsanlegg	Andre investeringar
9	Origod Fram AS	Aksjeselskap	352 098	31,02 %	Arbeids- og inkluderingsverksemd	Effektivisering av tenesteproduksjonen
10	Sunnlab AS	Aksjeselskap	167 000	10,00 %	Teknisk prøving og analyse	Andre investeringar
11	Florø Parkering AS	Aksjeselskap	100 000	100,00 %	Parkering	Effektivisering av tenesteproduksjonen
12	Visit Fjordkysten og Sunnfjord AS	Aksjeselskap	492 000	35,14 %	Reiseliv	Næringspolitikk
13	Midtvegen 615 AS	Aksjeselskap	40 000	22,22 %	Samferdsle	Strategiske og politiske investeringar
14	Måløy Vekst AS	Aksjeselskap	5 000	0,45 %	Næringsutvikling	Næringspolitikk
15	Vågsøy Parkering AS	Aksjeselskap	100 000	100,00 %	Parkering	Effektivisering av tenesteproduksjonen
16	Nordfjordbadet AS	Aksjeselskap	994 000	52,00 %	Idrettsanlegg. Inv.	Samfunnsøkonomiske investeringar
17	Storhallen i Vest	Aksjeselskap	1 000 000	67,00 %	Idrettsanlegg. Inv.	Samfunnsøkonomiske investeringar
18	ASVO Måløy AS	Aksjeselskap	1 000 000	52,00 %	Idrettsanlegg. Inv.	Effektivisering av tenesteproduksjonen
19	Opplæringsfartøy AS	Aksjeselskap	10 000	0,13 %	Anna undervising	Samfunnsøkonomiske investeringar
20	Muritunet AS	Aksjeselskap	5 000	0,03 %	Rehabilitering og opptrening	Andre investeringar
21	Hareid Fastlandssamband AS	Aksjeselskap	1 000	0,01 %	Samferdsle	Strategiske og politiske investeringar
22	Fjord Norge AS	Aksjeselskap	10 000	0,24 %	Turistkontor og destinasjonsselskap	Næringspolitikk
23	Visit Nordfjord AS	Aksjeselskap	10 000	0,58 %	Turistkontor og destinasjonsselskap	Næringspolitikk
24	Rovdefjordsambandet AS	Aksjeselskap	75 000	1,53 %	Samferdsle	Strategiske og politiske investeringar
25	Måløy Vekst Fiber AS	Aksjeselskap	2 000	2,00 %	Kabelbasert telekommunikasjon	Næringspolitikk
26	Vitensenteret i Sogn og Fjordane AS	Aksjeselskap	100 000	3,27 %	Etablere og drive Vitensenteret i S&F.	Samfunnsøkonomiske investeringar
27	Nordfjord Miljøverk IKS (NOMIL)	IKS	*)	41,04 %	Interkommunalt renovasjonsselskap	Effektivisering av tenesteproduksjonen
28	Nordfjord Havn IKS	IKS		48,00 %	Interkommunalt hamneselskap	Effektivisering av tenesteproduksjonen
29	Alarmsentralen IKS	IKS		10,95 %	Alarमतak - Brann/velferdsteknologi	Effektivisering av tenesteproduksjonen
30	Krisesenteret i Sogn og Fjordane	IKS		15,40 %	Interkommunalt krisesentertilbod	Effektivisering av tenesteproduksjonen
31	Vestland Revisjon	IKS		-	Revisor for kommunane	Effektivisering av tenesteproduksjonen
32	Vest Kontroll	IKS		11,11 %	Sekretariat kontrollutvalet	Effektivisering av tenesteproduksjonen
33	IUA Sogn og Sunnfjord	IKS		16,77 %	Interkommunalt samarbeid	Effektivisering av tenesteproduksjonen
34	IUA Nordfjord	IKS		17,21 %	Interkommunalt samarbeid	Effektivisering av tenesteproduksjonen
35	Havhesten Kinn kommune KF	KF		100,00 %	Kommunalt badeanlegg	Effektivisering av tenesteproduksjonen
36	Florø Hamn KF	KF		100,00 %	Drift av hamne- og kaianlegg	Effektivisering av tenesteproduksjonen
37	Kinn utdannings- og ressurscenter KF	KF		100,00 %	Innvandring- og flyktningearbeid	Effektivisering av tenesteproduksjonen
38	Bordgleder Kinn kommune KF	KF		100,00 %	Kommunalt kjøkken	Effektivisering av tenesteproduksjonen

4. Prinsipp for god eigarstyring

Kinn kommune sin eigarskap skal utøvast innanfor rammene av norsk selskapslovgiving og vere basert på allment aksepterte eigarstyringsprinsipp.

Eigarstyringsprinsippa skal angi korleis kommunen skal opptre som eigar og kva forventningar som vert stilt til selskapa. Formålet med prinsippa er å avklare roller og ansvar, sikre openheit, ryddige avgjersleprosessar, redusere risiko og fremme verdiskaping.

4.1 Utøving av godt og aktivt eigarskap

Kommunesektoren sin organisasjon, KS, har publisert 21 tilrådingar for god eigarstyring i dokumentet «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll». Tilrådinga til KS tek utgangspunkt i Staten sine prinsipp for god eigarstyring.

4.2 Kommunen sine prinsipp for god eigarstyring

Kinn kommune sine prinsipp for god eigarskapsstyring gjeld i utgangspunktet styring av alle heileigde og deleigde selskap. Prinsippa vil gjelde uavhengig av selskapsform og kva målsetting kommunen har med selskapet eller samarbeidet, og dei vil leggast til grunn for alle selskap der kommunen har vesentlege eigarinteresser.

4.2.1 Etablering og avvikling av selskap

Før ein mogeleg selskapsdanning skal det analyserast kva eigar ønsker å oppnå ved å opprette eit selskap/føretak framfor ei meir ordinær kommunal organisering.

Når kommunen vel å organisere verksemda som eit eige selskap, utanfor kommunedirektøren sin mynde, må styring av verksemda skje innan rammene for selskapslovgivinga og anna særlovgiving som regulerer korleis selskapet kan drive si verksemd. Etablering av eige selskap krev at verksemda vert styrt gjennom vedtekter, eigarstrategi og vedtak i eigarorgan.

Etablering som eige selskap medfører at rapportering frå verksemda ikkje inngår som ein del av den kommunale årsrekneskapan. Det enkelte selskap skal rapportere etter nærare bestemte reglar i rekneskapslova og selskapslovgivinga, samt eventuelt særskilt regelverk i kommunen.

Ved val av selskapsform må det vurderast kva selskapsform som er best egna til å oppnå målsettingane med eigarskapet. Kva ansvar og risiko tek kommunen ved val av denne selskapsforma, og gir selskapsforma tilstrekkeleg innsynsrett og representasjon i styrande organ for kommunen? Kva behov ligg til grunn for oppretting og drift av selskapet?

Ved val av selskapsform er det fleire sentrale forhold å vurdere:

- Moglegheiter og behov for politisk styring
- Økonomisk ansvar og forpliktingar for kommunen
- Risikovurderingar i høve marknaden, miljø, innbyggjarane mv.
- Selskapet sin økonomi
- Vurdering av optimal kapitalstruktur
- Fleksibilitet i høve samarbeid med private
- Forholdet til forvaltningslova og offentlegheitslova
- Skatte- og avgiftsmessige forhold
- Regelverket om offentlig anskaffing

Tar selskapet risiko og opererer i ein marknad bør det etablerast eit aksjeselskap.

4.2.2 Selskapsspesifikk eigarstrategi

Kinn kommune bør utarbeide grunngeving for kvart enkelt selskap, som angir kvifor ein er eigar og kva kommunen vil med eigarskapen. Melding om eigarskap må samsvare med vedtektene/selskapsavtalen.

Ved etablering av nye selskap bør eigarstrategi bør det gå klart fram kva formål og strategi kommunen har for oppretting av selskapet, og om formålet kan oppfyllest innanfor eksisterande organisasjonsstruktur.

Det bør utarbeidast ein aksjonæravtale som tydeleggjer forholdet mellom eigarane, og som bygger på likebehandlingsprinsippet.

Eigarane må også ha et bevisst forhold til ein eventuell forventa avkastning. For selskap som opererer innanfor ein marknad skal prinsippa for utbyttepolitikk klargjerast.

4.2.3 Honorering av utsendingar til styre og eigarorgan

Aksjelova gjev generalforsamlinga ansvar for å fastsette godtgjersle til styremedlemmane. I et IKS er det representantskapet som fastset godtgjersle til styremedlemmane, og det er kommunestyret eller fylkestinget sjølv som fastset godtgjersle til styret i kommunale føretak (KF).

Kommunen sine retningslinjer for møtegodtgjersle skal gjelde for selskap der kommunen har 100 % eigarskap. For andre selskap skal kommunen arbeide for tilsvarande retningslinjer.

4.2.4 Mål og resultatkrav til selskapa

Kommunen kan fastset mål og rammer for det enkelte selskap gjennom vedtekter og selskapsavtaler. Formålet i selskapsavtale/vedtekter bør vurderast med jamne mellomrom for å sjå om det er behov for endringar.

Kommunen har i hovudsak eit langsiktig perspektiv på investeringane i selskapa, og skal av den grunn fastsette langsiktige resultatkrav ovanfor styret. Resultatkrava er nødvendige for å kunne vurdere selskapet si utvikling over tid opp mot kommunen sitt mål med engasjementet.

Resultatkrava vil kunne omfatte forventningar til avkastning i form av utbytte eller verdisting på investert kapital. Resultatkrava vil også kunne omfatte andre forhold som eksempelvis kvaliteten på tenestene.

I selskap med næringsdrift bør kommunen, som hovudregel, stille krav om utbytte frå dei selskapa kommunen er medeigar i. Det vert utbetalt utbytte til kommunen frå Sogn og Fjordane Energi AS, Sogn og Fjordane Holding AS, og Firdavegen 1 AS.

4.2.5 Openheit knytt til eigarskapa

Kommunen vil praktisere openheit ved at informasjon er offentleg tilgjengeleg innan dei rammer som følger av selskapslova og forvaltningslova. Høg grad av openheit bidreg til demokratisk innsyn knytt til kommunen sin utøving av eigarskapen.

Kommunen ventar at selskapa er opne om viktige forhold knytt til verksemda. Tilgang til relevant informasjon er ein viktig føresetnad for å sikre god utøving av eigarskapen.

Kinn kommune skal:

- Utarbeide ei eigarmelding som skal leggest fram for kommunestyret med status i samsvar med kommunelova
- Behandle vesentlege eigarspørsmål offentleg.

Eigarmøte og generalforsamlingar skal normalt vere offentlege. Dette gjeld likevel ikkje dersom openheit skader selskapet eller kommunen sine interesser, og kommunelova eller offentlegheitslova gjev heimel for å lukke møte eller halde tilbake dokument frå offentlegheita.

Ved tilsegn om kommunale garantiar, næringsstøtte og andre tilskot skal kommunestyret vurdere om det skal krevast rett til innsyn i selskapet / organisasjonen, jf. koml. § 77. 5. ledd. Slik innsynsrett skal normalt krevast.

4.2.6 Samfunnsansvar og etikk

Kommunale selskap forvaltar fellesskapet sine ressursar. Forvaltninga skal skje på ein måte som er berekraftig over tid. Omdøme til kommunen vil derfor i aukande grad avhenge av korleis kommunen forvaltar sitt samfunnsansvar gjennom eigarskapa.

Det eksisterer ikkje eit felles fasitsvar på kva samfunnsansvarleg forretningsdrift er. Dette må definerast av det enkelte selskap. Men både regjeringa og EU har definert omgrepet slik:

«Regjeringen legger til grunn en forståelse av samfunnsansvar som innebærer at bedrifter integrerer sosiale og miljømessige hensyn i sin daglige drift og i forhold til sine interessenter. Samfunnsansvar innebærer hva bedriftene gjør på en frivillig basis utover å overholde eksisterende lover og regler i det landet man opererer»

Styret og den daglege leiinga har ansvar for å integrere samfunnsansvar i forretningsdrifta. Kommunen ventar at kommunale selskap integrerer etiske, miljømessige og sosiale omsyn utover gjeldande lovkrav.

4.2.7 Internkontroll

Kommunale selskap forvaltar store verdiar på vegne av fellesskapet og leverer samfunnskritiske tenester innan ei rekke sektorar. Kommunen skal uttrykke forventningar til selskapet sine system for internkontroll og risikostyring for å sikre at selskapet vert forvalta i tråd med eigarane sine vedtak og intensjon, førebygger mislegheiter, samt sikrar eigarane sine investeringar og selskapet sine egedelar.

Styret sin forvaltnings-, tilsyns- og kontrollansvar framkjem av lovgivinga som regulerer den enkelte selskapsform. Forventningane til selskapet sin internkontroll og risikostyring vil både presisere og supplere lovgivinga.

4.2.8 Dokumentasjon

Kommunen skal etablere eit arkivsystem der all vesentleg informasjon knytt til dei kommunale eigarskapa vert lagra.

For dei enkelte eigarskapa skal kommunen i arkivsystemet samle relevant dokumentasjon som til dømes aksjeeigarbok, aksjonæravtalar, vedtekter, eigarstrategi, oppdatert og korrekt informasjon om selskapa si verksemd, organisering og årsrekneskap, rapportering frå styrerepresentantane og utsendingar til eigarorgana, samt anna relevant informasjon om eigarskapen.

5. Utøving av eigarskapen

Kinn kommune utøver eigarskap gjennom å formulere forventningar/krav til selskapa. Dette kan skje gjennom representantane i dei operative eigarorgana, representantskap og generalforsamling, i samsvar med kommunestyret sine vedtak/føringar.

5.1 Generelt

5.1.1 Opplæring av representantar

Eigarspørsmål bør være ein del av folkevaldopplæringa i løpet av kommunestyreperioden å gjennomføre. Ulike aspekta knytt til eigarstyring bør være tema.

I opplæringa skal ein spesielt legge vekt på:

- Informere om rettar og plikter representanten tek på seg ved å la seg velje til vervet
- La representanten få innsikt i kva ansvar han/ho kan pådra seg
- Orienterer om kven ein skal vere lojal ovanfor som vald representant. I dette ligg å skilje mellom verv der ein skal representere kommunen som eigar og styreverv der ein har ansvar overfor generalforsamlinga/representantskapet og selskapet
- Informere om korleis eit selskap er organisert, forskjellen mellom generalforsamling/representantskap og styre
- Få generell opplæring i styrearbeid

5.1.2 Styrerepresentant

Forvaltninga av aksjeselskap og interkommunale selskap ligg til styret. Det er heimla i aksjelova og lov om interkommunale selskap. Styret er ansvarleg for at verksemda vert styrt innanfor dei rammer som følger av selskapet sitt formål og vedtak som er fatta av eigarane i generalforsamling. Styret skal vere ein støttespelar for leiinga i selskapet, og det skal samstundes følge opp, evaluere og kontrollere leiinga.

Styret skal på eit uavhengig grunnlag ha ei aktiv rolle i høve forvaltning og organisering av verksemda, og ivareta den strategiske leiinga av selskapa.

Styret sin leiar har eit særskilt ansvar for at styret fungerer godt og at det oppfyller forpliktingane. Styret skal sørge for at det som kollegium er kompetent og profesjonelt i utøvinga av oppgåvene sine. Dette inneber at styret greier å skilje roller og unngå rolleblanding. Dette er spesielt viktig i offentleg eigde selskap sidan her er mange ulike interessentar med sine individuelle krav og forventningar.

Rolla som styremedlem er forskjellig frå rolla som folkevald sidan styrevervet er eit frivillig, personleg verv. Eit styremedlem representerer selskapet. Han/ho skal ivareta selskapet sine interesser til beste for alle eigarane. Det enkelte styremedlem og dagleg leiar i eit aksjeselskap er gjennom forvaltninga av selskapet underlagt eit personleg erstatnings- og strafferettsleg ansvar.

Ein aktiv eigarskap betyr også at eit styremedlem kan skiftast ut dersom eigaren meiner at han ikkje fremmer eigarane sine interesser på ein god måte.

Styret bør fastsette rutinar og retningslinjer som supplerer lovgivinga for å sikre ei god leiing av selskapet.

5.1.3 Habilitetsvurdering av styrerepresentantar

Ein kommunestyrerepresentant som er styremedlem i ei verksemd (IKS og AS) vil hamne i habilitetskonflikt mellom rolla som eigar og rolla som styremedlem når selskapet er part i ei sak, jf. forvaltningslova § 6 første ledd. Dette gjeld ikkje styremedlemmar i kommunale foretak (KF) som ikkje er inhabile til å delta i handsaming av saker som gjeld saker. Her må ein likevel gjere vurderingar etter forvaltningslova §6 andre ledd, ref. kva som er omtala nedanfor.

Om tilsette i kommunen skal være representantar i styre eller bedriftsforsamlingar, må dette særskilt grunngjevast.

Inhabilitet gjeld ikkje ved behandling av overordna saker som årsbudsjett, økonomiplan, og kommuneplan fordi ingen er part.

I tillegg til direkte inhabilitet kan det oppstå avleia inhabilitet etter forvaltningslova § 6 andre ledd når det er andre særeigne forhold som er eigna til å svekke tilliten til upartisk handsaming. Her må kvart tilfelle vurderast særskilt. Kommunestyremedlem bør avklare habilitetsspørsmål i forkant ved hjelp frå administrasjonen.

Styremedlemmar skal ikkje ta på seg særskilte oppgåver for det aktuelle selskapet i tillegg til styrevervet. Styremedlemmar skal ikkje omfattast av selskapet sine incentiv-/bonusordningar, då dette vil kunne påverke deira uavhengighet.

5.1.4 Tilsyn og kontroll

Kommunestyret har både eit tilsyns- og kontrollansvar for å sikre at kommunen når sine mål, at regelverket etterlevast og at etiske omsyn vert ivareteke. Kontrollen vert utført blant anna gjennom rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Kontrollansvaret gjeld og når ei verksemd er skilt ut i eit eige selskap.

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret sjå til at det vert ført kontroll med kommunen sine eigarinteresser i selskap. Kontrollutvalet si oppgåve er todelt; ein obligatorisk del som omhandlar eigarskapskontroll og ein frivillig del som omhandlar forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalet har derfor ei vesentleg rolle i kommunen sin kontroll med selskapa.

5.2 Eigarstyring i Kinn kommune

Kommunen si eigarstyring skal utøvast gjennom formelle eigarkanalar og utøving av eigarskapen skal vere politisk forankra. Eigarstyringa skal utøvast på eit overordna nivå og ikkje gripe inn i styret sitt myndighetsområde eller den daglige leiinga av selskapa. Kommunen som eigar skal fremme sine interesser gjennom generalforsamling (AS) og representantskapsmøte (IKS).

5.2.1 Kommunestyret

Kommunestyret er det øvste organet og fører tilsyn med den kommunale forvaltninga.

Kommunestyret skal sørge for likebehandling, politisk heiderleg framferd og respekt for spelereglar. I

Kommunestyret vel eigarrepresentantar til eigarorgana basert på innstillinga frå valkomiteen.

Der ikkje andre er valde av kommunestyret, representerer ordføraren eller den han gjev fullmakt, Kinn kommune i generalforsamlingar og representantskap.

5.2.2 Eigarorgana

Ordførar representerer eigarorgan i selskapet kommune eig andeler. Det formelle valet av styremedlemmar skjer i selskapa sine eigarorgan (generalforsamling / representantskap). I kommunale føretak er det kommunestyret sjølv som er eigarorgan, og som vel styremedlemmar.

5.2.3 Formannskapet

Formannskapet i Kinn kommune skal vere det organ for utøving av eigarskap på vegne av kommunestyret, og skal halde seg løpande orientert om utvikling i verksemdene kommunane har eigarskap i.

Formannskapet kan ta avgjersler i saker som omhandlar eigarutøving, men ikkje saker som gjeld oppretting, nedlegging, vedtektsendringar og kapitalutviding i selskap. Formannskapet kan avgjere at vesentlege og prinsipielle saker skal handsamast av kommunestyret.

Formannskapet skal bidra til operativ, heilskapleg og føreseieleg eigarstyring av selskapa som kommunen har eigarinteresse i.

5.2.4 Utsending til eigarorgana

Ordførar møter som kommunen sin representant i selskapet sine eigarorgan. Ordførar kan rådføre seg med formannskapet ved utøving av eigarrolla.

Ordføraren eller den han gjev fullmakt representerer Kinn kommune som eigar i generalforsamlinga eller representantskapet der kommunen er deleigar.

5.2.5 Val av styremedlemmer

Det er eigar sitt ansvar å sørge for at styret vert samansett og gjeve dei nødvendige styringsrammer for å utøve sitt virke som eit profesjonelt organ. Samansetning av styret skal gjerast i tråd med gjeldande lovkrav. Samansetninga vert også regulert av vedtekter, selskapsavtalar og aksjonæravtalar.

Det bør utnemnast styremedlemmer som har kompetanse, erfaring, kapasitet og eigenskapar som bidreg til at styret som eit kollegium kan forvalte selskapet på ein forsvarleg måte i tråd med formålet.

Ved oppnemning av styremedlemmer til kommunale føretak (KF) skal ein, så langt det er mogleg, leggje vekt på å hente inn ekstern kompetanse med relevant fagleg bakgrunn og erfaring frå område som økonomi, jus, leiing, organisasjonsutvikling eller andre fagfelt som er sentrale for føretaket si verksemd. Dette styrkjer kvaliteten på styrearbeidet, gjev meir uavhengige vurderingar og reduserer risikoen for rolleblanding mellom kommunen si eigarrolle og føretaket si drift. Av same grunn skal faste medlemmer i kommunestyret som hovudregel ikkje veljast til styre i KF, og faste medlemmer i formannskapet skal ikkje veljast til slike styre. Klare roller og rett kompetanse i styra bidreg til god eigarstyring, betre beslutningsgrunnlag og større tillit til forvaltninga av kommunen sine verdiar.

Styremedlemmar vert valt av generalforsamlinga eller representantskapet. Utending til eigarorgana skal kontakte eigarutvalet for å få kommunen sine innspel på aktuelle kandidatar i forkant av møte i eigarorganet.

Det følger av aksjelova § 6-12 at selskapet sitt styre har det fulle og heile ansvaret for forvaltninga av selskapet.

Kommunen skal utøve eigarstyring gjennom eigarorgana, og ikkje gjennom styret der representantane har eit personleg verv.

Der det vert utpeika vara til styret bør ordninga med numerisk vara nyttast for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret i dei tilfelle kommunen er 100 % eigar.

5.2.6 Kommunedirektøren

Kommunedirektøren har ansvar for å legge til rette system og rutinar som sikrar at kommunen har oversikt over eigarskap.

Aksjeselskap og interkommunale selskap er eigne rettssubjekt som er regulert utanfor kommunelova si ramme, og kommunedirektøren vil derfor som i utgangspunktet ikkje ha noko formell styringsfunksjon ovanfor desse selskapa. Kommunedirektøren har heller ikkje instruksjonsrett ovanfor administrasjonen i kommunale føretak, men kan gjer merknader i saker som vert lagt fram for styre.

Kommunedirektøren vil ha ansvar for å førebu saker for politisk behandling som angår kommunen sine eigarskap til selskapa.

5.3 Oppfølging av selskapa

Kommunen skal til ei kvar tid ha oversikt over dei selskapa som kommunen er engasjert i, kven som til ei kvar tid representerer kommunen som eigar i selskapet og kva formålet med engasjementet er.

5.3.1 Eigarmelding

Krav til eigarmelding er heimla i kapittel 26 i kommunelova som vart vedteken av Stortinget den 8. juni 2018. I følge kml. § 26-1 skal kommunen skal minst ein gong i løpet av valperioden utarbeide ei eigarmelding som skal leggast fram for kommunestyret for vedtak. Eigarmeldinga skal gi oversikt over alle verksemder som kommunen har eigarinteresser eller tilsvarande interesser i, det vil seie aksjeselskap, interkommunale selskap og kommunale føretak.

5.3.2 Eigarmøte og kontaktmøte

KS anbefaler at det periodisk vert gjennomført eigarmøte for å bidra til god eigarstyring og kommunikasjon med selskapet. Formannskapet vurderer om det er behov for slike møter.

I enkelte tilfelle kan det vere aktuelt å gjennomføre kontaktmøte mellom selskapet si leing (dagleg leiar og styreleiar) og kommunen. Kontaktmøta vil primært ha som mål å gjensidig orientere om utviklinga av selskapet si verksemd. Kontaktmøte er ikkje eit organ som kan fatte avgjersler.

Formannskapet kan invitere føretak til å gi ei orientering.

5.3.2.1 Rapportering frå eigarrepresentantane

Representantane som møter på representantskap og generalforsamling, skal representere kommunen og følge dei vedtaka som kommunen har gjort:

- Eit konkret politisk vedtak som gjeld ei spesiell sak som skal til behandling i selskapet
- Generelle retningslinjer i kommunen sin eigarskapspolitikk.

Representantane må på eige sjølvstendig initiativ løpande vurdere å legge fram for formannskapet

- Saker som gjeld større endring i selskapet, og som representanten kan drøfte med sine eigarar
- Vurderer om det kan vere føremålstenleg å ha med seg representantar frå administrasjonen til generalforsamling eller representantskap.

5.3.3 Enkelrapportering

Formannskapet kan på bakgrunn av rapporteringa be om at det vert gjennomført ein utvida rapport for eit enkelt selskap.